

Stockholm den 2 oktober 2017

R-2017/0951

Till Arbetsmarknadsdepartementet

A2017/01158/ARM

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 26 maj 2017 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Utstationering och vägtransporter (Ds 2017:22).

1. Sammanfattning

1.1 Advokatsamfundet har ingen erinran mot förslagen, men önskar kommentera förslagen i vissa delar.

2. Kommentarer

2.1 Vägtransporter (cabotage)

Advokatsamfundet noterar att hanteringen av cabotage i Europa innehåller känsliga avvägningar. Problematiken framgår inte minst av det förhållandet att Europeiska kommissionen väckt talan om fördragsbrott mot Danmark (C-541/16 Europeiska kommissionen mot Konungariket Danmark) med avseende på den danska regleringen.

2.2 I promemorian redogörs ingående för den problematik som föreligger med avseende på huruvida vissa vägtransporter ska anses utgöra utstationering enligt det EU-rättsliga regelverket. Promemorians slutsats är (promemorian s. 89-90) att det enligt EU-rätten är möjligt att i alla situationer jämställa cabotage med utstationering; detta med särskild hänvisning till Godsförordningen, skäl 17.

Advokatsamfundet menar att den nuvarande rättsliga oklarhet som föreligger beträffande regelverken för cabotage och utstationering är otillfredsställande. Detta särskilt med avseende på utstationeringslagens syfte att utgöra ett skydd för enskilda arbetstagare och deras arbetsförhållanden.

Advokatsamfundet menar att det är tydligt att vissa former av cabotage faller under den nuvarande definitionen av utstationering i utstationeringslagen. Mer tveksamt är det däremot om alla former av cabotage vid en slutlig rättslig prövning skulle bedömas utgöra utstationering. Advokatsamfundet ser för sin del inte Godsförordningens skäl 17 som ett sådant avgörande ställningstagande som framhålls i promemorian.

Utgångspunkten när det gäller arbetsrättsliga skyddsregler inom EU-rätten är att det är fråga om minimirättigheter, men att skyddet för arbetstagare får förstärkas i de enskilda staternas lagstiftning. Detta gäller så länge det inte föreligger kollision med någon annan EU-rättslig princip (se om en sådan situation EU-domstolen, mål C-341/05, Laval un Partneri Ltd).

Mot bakgrund av den ovan angivna rättsliga oklarheten har Advokatsamfundet inget att erinra mot att det av svensk lag klart framgår vilka skyddsregler som ska gälla för chaufförer vid cabotage. Syftet att skydda enskilda arbetstagares arbetsförhållanden får anses motivera en tydlig reglering. Om det skulle klarläggas att regleringen är oförenlig med EU-rätten kan detta få bli en fråga att senare begrunda.

2.3 Utökad anmälningsskyldighet

2.4 Genom den nuvarande regleringen i utstationeringslagen finns det en skyldighet för utstationerande företag att till Arbetsmiljöverket anmäla utstationeringar; med vissa undantag avseende exempelvis korta utstationeringar.

Den föreslagna regleringen innebär att det skulle införas ett omfattande sanktionssystem som tar sikte inte endast på den utstationerande arbetsgivaren utan även avseende mottagaren av tjänsterna. Saken kan uttryckas på det viset att utstationering – till skillnad från andra driftsformer – kommer att omgärdas av ett komplett och undantagslöst sanktionssystem. Frågan måste ställas om en sådan reglering är erforderlig och proportionerlig; detta vid sidan av frågan om ett sådant systems förenlighet med EU-rätten.

Advokatsamfundet finner inte anledning att ifrågasätta uppgifterna i promemorian att anmälningar sker i långt mindre utsträckning än vad regelverket faktiskt kräver (s. 143-144).

Reglerna om anmälningsskyldighet syftar till att enskilda arbetstagares arbetsförhållanden ska kunna kontrolleras av myndigheter och andra intressenter på arbetsmarknaden. Detta intresse är i sig berättigt. Anmälningsskyldighet har redan tidigare bedömts nödvändig för att erforderliga kontroller ska kunna genomföras.

Mot den nu angivna bakgrunden har Advokatsamfundet inget att erinra mot att utökade sanktioner tillgrips för att anmälningarna bättre ska spegla den verkliga utstationeringssituationen.

Advokatsamfundet önskar i detta sammanhang framhålla vad som anges i promemorian (s. 117) gällande koncerninterna utstationeringar. Det föreligger typiskt sett inte samma skyddsbehov för enskilda arbetstagare i samband med koncerninterna förflyttningar. Detta gäller särskilt med avseende på de internationella storföretagens gemensamma aktiviteter. I sådana sammanhang uppstår stora svårigheter att avgöra om en utsändning till ett annat koncernföretag verkligen utgör en utstationering och ett oproportionerligt administrativt arbete.

Advokatsamfundet har tidigare pekat på behovet av undantag avseende koncerninterna förflyttningar (se remissvar över betänkandet Tillämpningsdirektivet till utstationeringsdirektivet – Del 1 (SOU 2015:13)).

Advokatsamfundet står kvar vid sin uppfattning att koncerninterna förflyttningar inte motiverar samma regelverk som andra typer av utstationeringar. Advokatsamfundet ser däremot inte att det i lag måste införas något undantag från anmälningsskyldigheten, men ser gärna att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet ges en tydlig anvisning om att undantag för vissa koncerninterna utstationeringar bör meddelas genom annan författning.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg/

genom Maria Billing